СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 35. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 12-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 35 Jersey City, N. J., Wednesday, February 12, 1936 THREE CENTS

НАЙВИЩИЙ СУД ПРОТИ ОПОДАТКОВУВАННЯ ПРЕСИ

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд вирішив тут в одній справі, що закон стейту Луізіяна про оподатковування оголошень у ґазеті не годиться з конституцією Злучених Держав і тому неважний.

Рішення видав суд одноголосно. Закон, котрий признано неконституційним, був ухвалений леґіслятурою стейту Луізіяна під диктатом тодішнього диктатора стейту, сенатора Гуї Лонґа, що згинув потім з рук убивника. Сенатор Лонґ приказав був леґіслятурі ухвалити закон про податки на оголошення в ґазетах, що мають 20,000 читачів на тиждень, викрикуючи при тому: „Оподаткуйте брехливі ґазети!"

У своїм предовженним рішенню найвищий суд переходить історію заходів оподатковувати ґазети в Англії. В Америці ні один стейт досі не пробував оподатковувати ґазет, аж стейт Луізіяна за диктатури сенатора Лонґа. Суд каже, що цей закон вийшов з бажання диктатора контролювати в цей спосіб пресу, нагороджати звільненням від податків прихильну собі пресу, а карати податками ґазети, ворожі до його диктатури. Найвищий суд уважає такі заходи противні конституції, котра ґарантує свободу преси.

Преса, каже суд, є найкращим звязком між народом і урядом. Народ має право до свобідно поданих новинок. Преса має кидати світло на публичні й господарські справи краю, а це вона зможе тільки тоді робити, коли ніхто не буде її в тому обмежати.

УРЯД РОЗКРИВАЄ АҐРАРНІ ПЛЯНИ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент скарбу подав деякі інформації про те, якого закона він хоче добиватися від конґресу на місце фармерського закона, що його суд признав недавно неконституційним.

Закон має завести податки на всякого роду перерібку фармерських продуктів. Оподатковані мають бути не тільки пшениця, бавовна, тютюн, свині й риж, як упопереднім законі, але й воловина, кукурудза, жито, овес і хміль.

Цими податками уряд думає стягнути на рік 500 міліонів долярів, котрі йому потрібні на фінансування його фармерської програми.

Уряд не думає побиватися за обмеження засівів ріжних рільничих ростин.

БОРОТЬБА ЗА МОЛОЧНИЙ ЗАКОН У НЮ ЙОРКУ.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд Злучених Держав рішив тут в одній справі, що нюйорський закон про контролю молока не противиться американській конституції. Цей закон дозволяв молочним підприємствам, що не мають добре розголошеної торговельної фірми, продавати молоко по 1 центі понижче цін великих фірм.

СЕНАТОР НАПАДАЄ НА ЯПОНІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Кі Питмен з Невади, предсідник сенатського комітету заграничних справ, виступив у повній палаті сенату з гострим випадом проти японської політики на Далекім Сході.

Сенатор Питмен говорив, що Японія змагає своєю політикою до запанування над Далеким Сходом. Він казав, що загарбання великої частини Китаю Японією противиться міжнародним зобовязанням японського уряду, а головно так званій угоді 9 держав про Тихий океан.

Сенатор Луис, член сенатського комітету для заграничних справ, заявив, що Японія накладає з совєтською Росією проти Злучених Держав, щоб відорвати від Америки Аляску й Филипинські острови.

Сенатор Питмен говорив, що одинокою зарадою на цю імперіялістичну політику Японії буде збудувати таку велику морську й повітряну фльоту, щоб вони запанували на Далекім Сході.

ЕЛЕКРИЧНА МАШИНА ДЛЯ ЗРУШЕННЯ СЕРЦЯ.

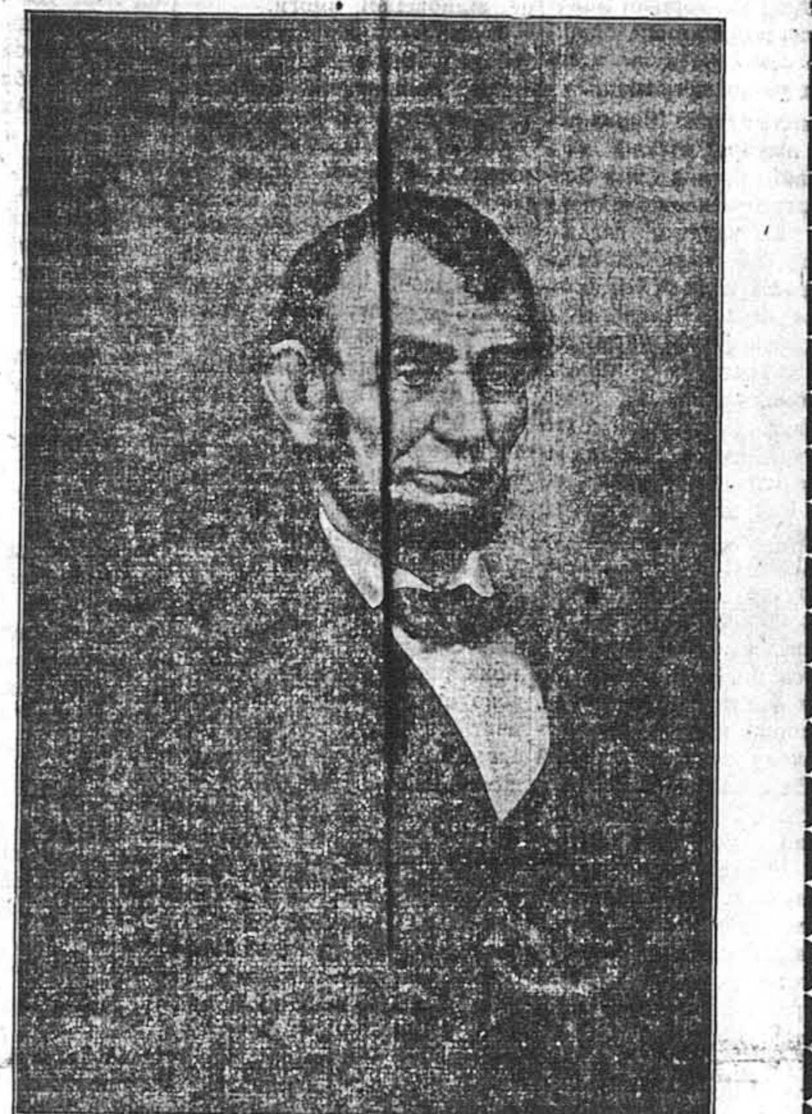
НЮ ЙОРК. — У домі американської воєнної фльоти демонстрували лікарі новий електричний прилад, придуманий на те, щоби пускати знову в рух серце, що перестало битися.

Новий апарат придумали по довгих роках студій і розслідів лікарі шпиталю Бет Дейвида для серцевих недуг під кермою директора, д-ра Алберта Гаймена.

УБИВ НАЧАЛЬНИКА ПОЛІЦІЇ.

САВТ РИВЕР (Ню Джерзі). — Яків Рутовський, 50-літній власник придорожного готелю, вбив на поліційній стації з револьвера Чарлза Ебервайна, 53-літнього начальника місцевої поліції, а потім, пострілив себе небезпечно в горло.

Рутовський прийшов на поліційну стацію, куди його кликали на переслухання перед посадником і міською радою як обвинуваченого за неправний продаж алькогольних напитків.

АБРАГАМ ЛИНКОЛН.

ПРИГОДИ ЛЕТУНІВ У ДЖУНҐЛЯХ.

До Пуерто Сварес, що лежить у болівійській провінції Чако, добилися пасажири одного болівійського літака, що підчас лету над джунґлями впали з літаком на землю. 4 пасажири й 3 летуни знайшлися були в тяжкім положенню. Довкола них були дикі індіяни, ворожі до білих, та маса дикого звіра. Вони вбили шість пантер, що нападали на їх літак. Як літак не прибув на час на місце призначення, уряд Болівії вислав на їх пошукування військовий літак. Цей запримітив їх та подав про це вістку урядові. Уряд вислав за ними відділ саперів. Ці добилися до них по кількох днях дороги крізь лісові гущі, в котрих вони мусіли прорубувати дорогу сокирами. Жовніри зробили в лісі довгий місток, на котрім літак розігнався до вилету в повітря.

ЧИСЕЛЬНА ПЕРЕВАГА ЖІНОК НАД МУЖЧИНАМИ.

Оголошено статистичні обчислення щодо поділу населення в Польщі на основі полу. В 1931 р. на 100 мужчин припадали у католиків 123 жінки, у евангеликів 119, у жидів 113. Серед християнського населення перевага жінок доходить до 24 проц., серед жидів вона значно нижча, бо 13 проц. У віці від 17—49 літ начислено у Львові 83 тисячі мужчин і 104 тисячі жінок, у Варшаві 301 тисяч мужчин і 374 тисячі жінок. Чисельна перевага в середньому поколінні приневолює жінки шукати зарібкової праці, бо багато з них не може вийти замуж. По селах жінки мають також чисельну перевагу, але значно меншу ніж по містах.

ЗАСУДИЛИ ВБИВНИКІВ СКАРБНИКА КООПЕРАТИВИ.

На весні м. р. вбито скарбника місцевої української кооперативи у Ворончині на Горохівщині, Луку Демчука. Слідство викрило вбивників і віддало під суд. Два убивники підчас утечі застрілились, а два відповідали цими днями перед окружним судом у Луцьку. Федусюна засудили на 12, а Куряву на 6 літ тюрми й позбавлення громадянських прав на 10 літ.

ЗГОРІЛА УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВА.

В селі Боровичах на Луччині згорів цими днями дім, у якиму містилась українська кооператива. Здогадуються, що вогонь хтось підложив з конкуренційних цілей.

ПОЧТОВІ ГОЛУБИ НА ПОСЛУГАХ БАНДИТИЗМУ.

Поліція зловила на Волині голуба, що мав приліплену до ніжки бляшку з вишкробаною буквою. Голуб був власністю чоловіка, якого поліція підозрівала, що у нього переховуються бандити. Голуб відіграв ролю післанця, що сповіщав власника голубника про прихід бандита.

ВДАВАЛИ ПОЛІЦАІВ.

Іван Шудравий і Михайло Німчук з Ямного перебралися за поліцаїв, впали до Василини Лесюк у Яремчу і під покришкою домашньої ревізії забрали коралі, пару золотих сережок, гаманець з 2.80 зл. та готівку 52.50 зл. на шкоду Дмитра Лесюка. Того самого дня Лесюк пізнав Шудравого на залізничім двірці.

ПЯТЕРНЯТА ПРИТЯГАЮТЬ ТУРИСТІВ.

Славні онтерійські пятернята Діон принесли гроші для багатьох упродовж минулого року, головно для провінції Онтерія, для власників готелів, ґазолінових стацій, склепів і фабрик. Важну ролю вони відограли у призбиранні грошей на будову урядової дороги. Від червня до вересня переїхали дорогою до Келендер, де живуть пятернята, 95,076 самоходів, а коло 380,304 людей оглянули заведення д-ра Дейфо, де перебувають дівчатка, щоб їх побачити. Пересічна скількість автомобілів була денно в червні 570, а в серпні 1,486. З продажу самої ґазоліни у придорожніх стаціях уряд зібрав $74,307 податку, рахуючи по 6 центів від ґальона. А готелі і ресторани заробили в чотирьох місяцях міліон долярів від тих, що приїхали приглянутись пятернятам. Більшість туристів, це Американці.

ЛЮДИНА 1945 РОКУ.

В однім лондонськім реві великий успіх має „людина 1945 року". Її одяг із панцира, щось як у середневікового лицаря. На голові шолом з особливими пружинами, що зберігають його від ріжних ударів. Окуляри зі скла, що не товчеться, і ще з електричним приладом до чищення, як у самоходах. На кожному плечу світляні стріли, що показують напрям, куди йде людина. На грудях дві яскраві білі ліхтарні, ззаду червоний огонь. На поясі зпереду і ззаду металеві штанґи, як при авті. В правій руці сиґнальний прапорчик, у лівій невелика сирена.

ВИКЛАД, ЩО ОБЕРНУВСЬ У ВЕЛИКУ УКРАЇНСЬКО-КАВКАСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ

ПАРИЖ. — Офінор подає, що Комітет Приязни Народів України, Кавказу й Туркестану влаштував у Парижі виклад Жана Мартена, директора „Журналь де Женев", який обернувсь у величаву українсько-кавкаську маніфестацію. Імя Жана Мартена є відоме в цілій Европі не тільки як директора часопису, який має світове розповсюднення, але як одного з найлїпших знавців східних питань, а надто добре відоме українцям як імя їх щирого приятеля, який охотно віддає шпальти свого часопису для статтей в обороні прав України та інших поневолених народів. Тому нема нічого дивного, що велика галя „Королівської Палати" була переповнена, а значна частина публики не мала можливости до неї дістатися. Серед присутніх було видно багато французьких симпатиків України, між якими можна назвати ґенерала Ариса, колишнього команданта французьких армій на Балкані, а тепер голови Т-ва Українознавства, проф. Рене Пінона, відомого з лекцій про Україну, а також чільніших заступників української, кавкаської, туркестанської та козацької політичної іміґрації. Виклад закінчився великою овацією, а обговорювано в нім ролю Москви в поневоленні України й Кавказу.

УКРАЇНСТВО ЗРОСТАЄ НА ЗАКАРПАТТІ В СИЛУ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — Почав виходити суспільно-господарський та літературно-критичний місячник „До перемоги". В першім числі порушено багато життєвих справ Закарпаття; особливо багато є про молодь. Між іншим зібрані там точні дати про русофільство й українство, як це можна добачити у виборчих числах. І так у 1924 р. „русский" напрям заступали 159,267 голосів, а український 32,079. В 1935 р. „русский" напрям зібрав 102,608 голосів, а український 105,773. Вже ті числа вказують наглядно, що свідомість національна на Закарпаттю зростає дуже скоро, що українство зростає природно в силу, а кацапство доживає свого кінця.

КОЛИ БЕК БУВ У КЛОПОТІ?

ЛЬВІВ. — Жидівська „Хвіля", розписуючись про польську політику, подає, що по варшавським присуді польський міністер справ заграничних, Бек, відложив своє експозе на один день, бо, заскочений присудом, не знав, яке заняти до нього становище. Пізніше він не обвинувачував литовського уряду в попиранню української революційної акції, а тільки зіпхав усю вину на бувшого литовського міністра справ заграничних, Завнюса. Це значило, що Польща буде чіпати Литву далі тільки в такому випадку, якби в литовськім уряді знов опинився Завнюс, та коли в Литві далі видаватимуть „Сурму". Бек теж не згадав ні словом Чехословаччини, яку польська преса постійно обвинувачує в тім, що теж попирає український революційний протипольський рух. Виходить, що Бек боявся, щоб варшавський процес не скомплікував міжнародного положення Польщі.

СТУДЕНТИ ОГОЛОСИЛИ ЖАЛОБУ ПО ҐЕРЕТІ.

ЛЬВІВ. — По часописах видно оголошення Студентської Громади, в якім подається про смерть студента Володимира Ґерети і запрошується до вшанування його памяти та до участи в жалібнім богослуженні. Польська агенція подає, що пок. Ґерету арештувала поліція в червні 1935 р. під замітом зорґанізування вбивства Марії Ковалюківної й студента Михайла Копача, що згинули в квітні 1935 р. Закидували йому, що він теж готувався вбити студента Юліяна Дмитерка. Та одного разу Ґерета пострілився в ногу, розбираючи зброю, призначену для атентатів. Агенція подає, що він довший час скривався і лікував рану, що не хотіла гоїтися. Ґерета вже давніше хорував на сухоти, а рана на нозі приспішила розвиток недуги. По арештуванні він помер, як каже польська агенція, в загальним шпиталі. Родина забрала тіло й поховала в Козові, бережанського повіту.

БУХАРІН ЗНОВУ В НЕЛАСКАХ.

МОСКВА (Росія). — Миколу Бухаріна, одного з найпопулярніших совєтських лідерів і найбільше відомих у світі, начального редактора урядового совєтського часопису „Ізвестія", гостро скритиковано в „Правді", начальним органі комуністичної партії. Сталося це за те, що Бухарін скритикував дореволюційну Росію і російський характер. Він написав, що характеристичною ціхою росіян є „обломовщина", що росіяни повні азійського ваганя й оріентальної ліни. Під „обломовщиною" розумів він „пусте мріяння". Бухарін теж написав, що для неросійських народів, які опинилися під Росією, була Росія краєм жандармів і полів, цвинтарем, де гинули люди масово від хворіб і голоду, місцем, де нищили культуру неросійських народів.

„Правда" взиває, щоби Бухарін те все відкликав, бо сам Ленін хвалив Росію і „русский" характер.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ РІЖНІ ПОСТАТІ, АЛЕ ОБИДВІ ВЕЛИЧНІ

Для американських українців день 12. лютого має подвійне значіння. Є це день, який пригадує нам, як американським горожанам, чи тим, що живуть на американській землі, що в тім дні побачив світ великий Визвольник — Абрагам Линколн. А нам, як українцям, пригадує цей день іще таку траґічну подію: замордування польською поліцією Покійної Ольги Басарабової.

Та й у першому випадку, коли думаємо про уродини Линколна, не можна заразом не думати і про його мученицьку смерть. Виходить, що як в одному так і в другому випадку день цей смутком повитий. Але чи це можливе, подумає дехто, брати разом ось такі ріжні події, й то такі, де в однім випадку виступає президент Злучених Держав, велика історична фіґура, а в другім — звичайна, невідома в світі особа, що не залишила по собі ні славного родового імени, ні великих славних діл, що не займала ні великого суспільного становища, ні не залишила по собі наукових праць чи чогось подібного, що моглоб робити її славною. Та всежтаки ми лучимо разом ті дві особи, бо коли йде про славу, то й сам Линколн не привязував до неї ніякої ваги. Він виразно просив того, що йому присвячував книжку, щоб скреслив усе те, що представляє Линколна як „великого вченого", як славну чи „якусь надзвичайну людину". І дійсно Линколн почував себе звичайною людиною і тому саме так дуже мав він на серці долю звичайних людей. Ось до таких звичайних людей зачисляємо і нашу Ольгу Басарабову. Саме як звичайна людина є вона для нас — людей звичайних — зразком, чим може стати в житті кожна звичайна людина, якцо вона держиться в життю принципів, а у відповіднім моменті вміє видержати на певній позиції, й то навіть тоді, коли за те треба заплатити досмертною тюрмою чи навіть життям.

Линколн добре знав, що є заговори на його життя. Між численними листами, які до нього доходили, а в яких розкривали ті заговори, був навіть і той лист, у якім була мова про того вбивника, що відобрав йому револьверовим вистрілом життя. Та понад життя було в нього щось важніше. І про це важніше він думав. І тому, хоч не стало Линколна, то осталось те „важніше", хоч, на жаль, переплачене його мученицькою смертю.

А наша Басарабова останеться в нашій памяті такою, що віддала те, що мала найдорожче, щоби показати, що за тим особистим найдорожчим є ще щось вище, для якого здійснення вартує терпіти і жертвувати життям.

Тим чином маємо тут до діла з двома ріжними особистостями. Одна — це голова держави. Друга — сіра людина. Дві ріжні постаті й обидві величні. І то такі, перед якими радо схиляємо голови.

Лев Ясінчук.

МАТЕРІЯЛЬНА ОСНОВА ТОВАРИСТВА „РІДНА ШКОЛА"

Ніякий розумний підприємець не буде вкладати капіталу в таке підприемство, що не оплачується, що не дає зисків. Товариство „Рідна Школа" це підприемство, що існує вже 55-тий рік. Його вдержує ввесь нарід на користь для себе. Але це підприемство того роду, що не несе безпосередніх матеріяльних зисків. Воно зрештою само творить капітал, і то найцінніший, бо капітал духово здорової молоді, капітал незнищимий, бо такий, що сам себе зуміє вдержати від усякої девалюації.

Товариство Рідна Школа потребує півтора міліона злотих на свої видатки. Сама Централя потребує чверть міліона зл. На ці видатки складають коло 300 тисяч зл. батьки дітей всіх шкіл Р. Ш. як оплату за науку. Решту, то є коло 1 міліона 200 тисяч зл. мусить зложити таки українське громадянство. Від повоєнних часів по сьогодні ніхто поза українським громадянством не зложив на ту ціль ані сотика. І безперечно ніхто не дасть. Міг би якийсь демаґоґ сказати, що чейже Рідна Школа виручує державу, коли утримує стільки своїх виховних заведень. Так може й здавалось би. Але видно, що держава інакше про це думає. Вона скорше приняла би котрусь школу на себе, на свій кошт, ніж дала би Рідній Школі допомогу. І це найкраще свідоцтво про ціну Рідної Школи. Саме громадянство має безапеляційний вплив на неї. Заведення Рідної Школи стоять під прилюдною контролею цілого громадянства. Вже інші українські приватні школи не так. Вони не потребують рахуватися з опінією громадянства. І це якраз засаднича ріжниця поміж школами Р. Ш. та іншими українськими приватними школами. Хто частіше цікавиться справами Рідної Школи, тому може впасти в око, що вже від кількох років буджет цієї установи не підвищується, хоч діяльність сильно зростає, значить — зростають і видатки. Це якраз нещастя рідношкільного вчительства. З огляду на зріст числа виховних станиць число вчительства більшає, але воно одержує щораз меншу винагороду. Можна сміливо сказати, що теперішній стан Рідної Школи тримається більше ідейністю свого службовицтва, як матеріяльною винагородою. Але це не може бути правилом, і не може тревати в безконечність. Такий стан мусить покінчитися. Людина мусить одержувати на своє життя стільки, щоб могла віддати себе всеціло на таку відповідальну службу народові. Голод і злидні не дають на це відповідної змоги.

У видатках на виховні цілі Рідної Школи беруть участь також українці зі Злучених Держав Америки, ріжних років у ріжній висоті, на всякий випадок для Рідної Школи доволі видатні і замітні. Поважну поміч дали американські українці в 1935 р., бо $3,935, пересилаючи через Обєднання $3,575, а решту іншим способом.

Не тільки для Рідної Школи корисний, але й гарний це звичай, що американські українці помагають своїм братам на рідній землі. На мою думку — доки цей звичай утримується, до тої пори це знак, що українці в Америці це не витрачений національний капітал; це національний депозит. Слід би й молоде покоління так виховувати, щоби й воно мало якщо не цей сентимент до старого краю його батьків, то так направлене національне почуття, щоби воно відчувало потребу помагати своїм.

Але всежтаки поміч української Америки Рідній Школі невистарчальна. Її треба поставити на якихсь інших основах. Вона передовсім повинна би бути трівкіша, певніша. Не давати Рідній Школі вгадувати: прийде що з Америки чи ні? Рідна Школа повинна бути з того боку забезпечена: це й те надійде тоді й тоді. Одним словом, грошеву поміч Рідній Школі треба би в Америці якось розложити на всіх свідомих українців, а в першій мірі на українські установи. Від $500 до $1,000 річно від центральної допомогової установи, від $5 до $50 річно з кожного їх відділу, а окремі громадяни могли би з легкістю зложити через Обєднання річно $3,000. Нехай вони мають які видатки і зобовязання, але на потреби виховання й навчання української молоді вони повинні відложити місячно, чи навіть уже річно — якусь суму. Ця поміч повинна йти з кожного міста, де живуть українці, з кожного товариства. Цеж будується нове життя української нації. Через зріст нації в рідному краю набирають американські українці значіння у своїй Америці. Не поможе нічого кидати голосні гасла. Не поможуть нічого власному народові погрози — зробити це та те; треба діла зараз, треба помочі реальне діло робити. Американські українці мають на це доволі нагоди й можливости.

О. С.

ЛЮДИ КОНЮНКТУРИ

Пару літ тому в одній зі своїх книжок писав Роман Дмовський, відомий провідник польскої національ-демократії („вшехполяків"), що Україна не має будуччини; що колиб навіть їй удалося повстати, то це булаб не держава, а люпанар, публичний дім, поле для попису цілої зграї міжнародніх авантурників у роді Ставіського, пані Ганав, чужих аґентів і т. п.

Українська преса, щоденна й місячна, очевидно не скрила від пана Дмовського, як вона задивляється на ці його проґнози і ворожби. І тим сповнила свій обовязок перед читачами. — Але не цілий...

Певна річ, що Україна не потребує бути тереном для чужих впливів, не потребує бути якоюсь Річю Посполитою часів передподілових, коли в ній чужі амбасадори і ґенерали бушували, як у себе вдома; не потребує бути другою Туреччиною часів Абдул Гаміда, кінця XIX віку, коли ті самі чужі посли робили, що хотіли, в столиці впадаючої імперії. Але... обачність ніколи не завадить. Особливо тепер, коли квестія відновлення політичної самостійности України знову займає, як справа актуальна, уми европейської громадської думки й европейських політиків. Тай не лише европейських. Бо є **багато сил, які дійсно намагалисяб** у моменті реалізації наших змагань **створити собі з України податний терен для своїх впливів і своїх інтриґ.**

В таких випадках чужі сили звичайно послугуються таки самими українцями. І ось так завше було, так є і тепер: у моментах актуалізації української справи, в моменті наближення позитивної для нас розвязки зявляється на арені маса вже призабутих скомпромітованих землячків, які зголошуються в одній, то в другій европейській столиці як спасителі України. Тут закладають якусь партію, там якусь Ліґу, там просто часопис, там якесь товариство і т. п. Влізають у ріжні сальони, здобувають впливи, вештаються по передпокоях і ґандрюють майбутньою самостійністю.

Їх часом тяжко пізнати. Але обовязком нашої преси і національних орґанізацій усувати від впливів бодай „діячів", нотично скомпромітованих.

Ось напр. заметушилися в Берліні знані панове Севрюк і М. Порш. Десь творять якісь ґрупи, якісь орґанізації, уладжують бенкети з німцями, ґотуються їхати на білім коні у Київ і „переймати владу". Хто вони? М. Порш, спершу міністер Центральної Ради, соціял-демократ, потім у Берліні таки перейшов на службу до большевиків, а тепер, по приході до влади Гітлера, нагло відкрив у собі національ-соціялістичне серце... Севрюк? Це один з делеґатів Центральної Ради при мирових переговорах України з центральними державами в Берестю в 1918 р., потім аґент большевицький, що видавав большевицький український часопис у Парижі й розкладав українську еміґрацію. Тепер — показується український патріот і теж уже гітлерівець. А коло них пан Кожевників і пан Чоботарів з Варшави. Хто вони — Господь їх знає, але ледви чи патріоти...

А в Празі метушаться соціялісти-революціонери і соціял-демократи. Ті, що видають „Трудову Україну", що містять листи-супліки до Сталіна, щоб він помирився з ними...

А в Америці теж може вигринути хтось з непокликаних і являтись представником української справи...

Коло великої справи крутиться маса „діячів", українців, тих, що притулилися до українства, що втираються в довіря якоїсь чужої сили, і всі хочуть ратувати Україну...

З ними треба зробити порядок, щоб з України дійсно не вийшов той люпанар, про який писав Дмовський...

Мусій Степанчук.

ВИ ЗАМУЧИЛИ ЇЇ

(На могилу Ольги Басараб).

Ви замучили Її,
Вороги, тирани злі,
І вжахались Жінки смерти.
Та забули ви про те,
Що живий дух все живе
І не може він умерти.

Ви замучили Її
По злодійськи, у тюрмі.
І без стону вона впала.
Вам за діло це гидке
Пімсту люту вже несе
Кожна жінка — жінок лава.

Ви замучили Її.
Та ми знаємо усі,
За що вмерла вона тілом:
Вона вмерла не даром,
Ми підем Її слідом
І довершимо ми діла!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Ню Йорк, Н. Й. — В комунікаті Протестаційного Комітету, який поміщено в 29 числі „Свободи", подано через недогляд підпис гром. Юрія Кафтана як делеґата від 130 відділу Українського Робітничого Союзу, що отсим простуємо.

М. Б., Гемонд, Індіяна.—Того, що Ви пишете, не будуть читати ті, до яких це відноситься, себто наші закарпатські браття. Зате треба тепер використати нагоду і зближитися до них з сердечним словом і виказати їм, до чого доводять мадярони.

— Чи ви чули, той Перчак оженився вже вдруге!

— І щож з того? Я також оженився два рази...

— Якто? Таж ви маєте щойно першу жінку?!

— Ось воно! Я оженився перший і останній раз!

Д-р Кирило Трильовський.

Д-Р ТОМА Ґ. МАСАРИК

ПРЕЗИДЕНТ-„ВИЗВОЛЬНИК" ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

(6)

У тому святі взяли участь представники чехів, словаків, українців і закарпатських українців (руснаків), котрих іменем підписав ту декларацію д-р Гр. Жаткович, що незадовго й став ґубернатором закарпатської України. Щодо поляків, то їх провідник, член „Народового Комітету" в Парижі, Р. Дмовський, зорієнтувався відразу в ситуації і перенюхав, що та справа може бути з уваги власне на галицьких українців небезпечною для поляків і тому усунувся завчасу від тої цілої акції, котра остаточно спалила на панівці*).

У всякому разі приречень, даних тоді Жатковичеві і тов. в Америці, і досі не сповнено, а автономії закарпатській Україні і досі не дано. І тут чеська бюрократія підкопувала з усіх своїх сил авторитет свого великого президента.

Дня 19 червня 1918 р. відбув през. Вилсон довшу конференцію з Масариком і призначив зі свого диспозиційного фонду **сім міліонів долярів** на кошти перевезення чсл. армії до Европи.

На підставі нового меморандума Масарика **признав американський уряд** дня 5 вересня 1918 р. чехословацьку **„Національну Раду"** в Парижі за дійсний уряд з правом політичної і мілітарної акції, признав, що Чехословаччина знаходиться у воєнному стані з Австро-Угорщиною й Німеччиною і розпочав рівночасно урядово-дипльоматичні зносини з тим чехословацьким урядом.

Як знаємо, д-р Бенеш лишився в Европі і працював і в неприсутности Масарика, але за його інтенціями, дальше. Дня 8. січня 1918 р. підписав він в імені чсл. „Національної Ради" з міністром Клемансо орґанізаційний статут чсл. армії, а тесаме зробив в квітні тогож року Штефанік у Римі з міністром-президентом Орляндом у справі чсл.армії в Італії.

Дня 29 червня 1918 р. **признала Франція** „Національну Раду" за найвищий чсл. орґан, а **Англія** зробила це 9. серпня 1918 р. Обі держави вступили у дипльоматичні зносини з чехословацькою „Національною Радою", а 26 вересня тогож року повідомив д-р Бенеш антанту, що чсл. уряд уконституувався так: міністром-президентом і міністром фінансів став д-р Масарик, міністром справ внутрішніх і заграничних д-р Бенеш, міністром війни д-р Штефанік.

Підписи всіх тих трох народніх провідників має також **проголошення дрежавної незалежности** з датою: Париж, 18. жовтня 1919 р.

Рівночасно не спали і чеські політики в краю. Представники всіх партій злучилися разом в так званий **„Народні Вибор",** а цей проголосив 28. жовтня 1918 р. **державну самостійність** чехословацького народу й обняв як уряд управу краю в свої руки. Дня 5. листопада проголосив той же „Вибор" Чехословаччину **републикою.**

Дня 14. листопада 1918 р. зійшовся перший чехословацький парлямент і покликав на міністра-президента д-ра К. Крамаржа, а на внесення тогож вибрав **президентом держави Тому Ґаріґа Масарика.**

Відомість про це дістав Масарик підчас бенкету, виданого в його честь у Ню Йорку дня 6. листопада 1918 р. „Славянським Товариством".

Дотичну телеґраму сховав він по прочитанню спокійно до кишені і дальше розмовляв зі своїми сусідами при столі.

Щойно по якімсь часі перечитав він присутнім зміст телеґрами. Колиж голова товариства повитав його з тої нагоди торжественною промовою, він відповів:

„Я не знаю, чи я щасливий. Мабуть я не міг би моїх почувань навіть описати. Я маю почування відповідальности і сказав би, що не маю часу тішитись, бо знаю, перед яким великим завданням свою і як я є відповідальний перед моїм власним народом та перед іншими народами, з котрими ми прийдемо в зносини і з котрими разом будемо працювати. І ніхто з нас не сміє завести покладаних на нього надій. Ось що я тепер відчуваю".

Зараз у перших днях по своїм виборі затягнув Масарик в Америці в імені нової держави позичку у висоті десять міліонів долярів. Вертаючись до вітчини, відвідав він усіх визначних політиків в Лондоні і в Парижі, а в Італії був навіть гостем італійського короля. Дня 21 грудня 1918 р. віхав Масарик серед дзвонення дзвонів і гуку гармат у пишно прибрану столицю чехословацької держави. Витали його торжественними промовами, одушевленими окликами сотні тисяч числячої товпи та дощем квітів. Зараз по тім повитанню відвідав він свою хору жінку в санаторії, а потім повезено його до бувшого цісарського замку на Градчині, де він замісць спати взявся до уложення свого першого послання до горожан чехословацької републики.

Не є моїм завданням представити тут дальшу, вже як президента держави, діяльність Масарика. Була вона багата в гарні здобутки для його співгорожан, але і прикростей мав він немало, і то вже майже від самої хвилі свого повороту. Дарма! Цеж република, і то правдива, чисто демократична, зі свободою преси.

Та його витревалість, його фільософічний, повний зрозуміння погляд на світ, його справді здоровий „реалізм" позволив йому поконати всі труднощі, а такі вірні його союзники як д-р Бенеш, д-р Совкуп, Швегля, Тузар і інші, хоч і з ріжних партій, були для нього великою опорою і допомогою.

Для опису діяльности Масарика як президента треба би написати окрему студію.

У всякому разі він усе лишився вірним своїм принципам, хоча життя вводило його нераз у великі конфлікти з самим собою.

—o—

Д-р Масарик, уступаючи зі свого високого становища, казав свому канцлерові, д-рові Шамалеві, відчитати зібраним у нього міністрам та президентам обох палат отю заяву:

„Уряд президента держави є тяжкий і повний відповідальности та вимагає з цеї причини цілої повні сил.

„Я відчуваю, що вже цьому не дам ради і тому уступаю. А був я вже чотири рази вибраний президентом републики. І це уповажнює мене просити вас, увесь чеський нарід і співгромадян інших національностей, щоб ви при кермуванню державою памятали на це, що держави держаться завдяки **ідеям,** з котрих повстали. Я сам собі це завсіди усвідомлював. Треба нам доброї заграничної політики, а у нутрі — **справедливости** супроти всіх горожан, якої вони національности не булиб. І рад би я вам іще і це сказати, що на свого наслідника припоручаю вам д-ра Бенеша. Я працював з ним за границею і в краю та знаю його. Маю надію, що все піде добре, і що ще якийсь час придивлятисьму, як він це вее провадитиме".

Голова міністрів, д-р Мілян Годжа, відповів, що найкращою подякою для уступаючого президента буде вдержати те, що він створив: удержати чехословацьку державу на віки вічні.

Потім виголосили короткі промови президенти обох палат: д-р Маліпстер, президент сойму, і д-р Совкуп, президент сенату. Цей останній аж розплакався при тім.

Чехи порішили позіставити замок Ляна, де д-р Масарик живе, йому на досмертне помешкання, та надали йому титул **„президента-визвольника".**

Щодо вибору його наступника, то між членами ріжних партій повстала велика боротьба, бо не всі хотіли голосувати на Бенеша, проти котрого, зокрема прихильники бувшого міністра Стржібного, вели завзяту кампанію.

Однакож ситуація представлялась так дивно, що остаточно язичком при вазі мали зістати посли і сенатори німці, прихильники диктатора Німеччини, Гітлера. До такого скандалу чехи не могли допустити і в той спосіб при голосуванню на 440 управнених 340 голосували за Бенеша, 22 за якогось аґрарія, а решта віддала білі картки.

Чехи виказали у всякому разі велику дисципліну. Президент міністрів Годжа вніс на руки д-ра Бенеша димісію кабінету, котрої цей не приняв. Тоді Годжа видав в імені уряду поклик до народу, який стверджував, що підставою републики є **демократизм,** а підставою демократизму — **дисципліна.**

Ось наука для тих народів, що ще своєї держави не мають, а коли і мали її, то скоро потім втратили власне з **браку дисципліни.** І тому повинні вони завчасу вчитися її і привикати до неї, щоби знову не було потім запізно...

(Кінець).

*) Панівка — це приклад при давніх кремінних крісах.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ВАРШАВСЬКИЙ ПРОЦЕС

(Докінчення)

(2)

„Це правда, що підозрілий у вбивстві не знаходиться між вязнями. Чи арештовані були його помічниками в самому вчинку, це ще не є доказане, як Польське Пресове Бюро хоче представити. В обвинуваченню говориться, що вони знали про вчинок і що дали йому поміч, але не сказано, щоби брали участь у властивому вбивстві. Деякі з них, між ними одна дівчина, обвинувачені тільки в тому, що помагали йому скриватися перед поліцією і допомогли йому до втечі".

Закінчення процесу і проголошення присуду принесло знов ширші коментарі в англійській пресі. Ліберальні часописи скритикували гострі присуди, інші обмежилися до подання висліду процесу.

„Морнінґ Пост" з 14. січня ц. р. подав зміст присуду під заголовком „Український заговір у Польщі. Три присуди смерти". Переповідає акт обвинувачення і цитує присуд: „Трьох мужчин засуджено на кару смерти, двох на досмертну вязницю, одну з жінок на пятнацять літ вязниці, другу на сім, а останніх двох мужчин на сім літ. У звязку з проголошеною 3. січня амнестією засуди смерти перемінюються на досмертну вязницю, а тим, що засуджені на менше як десять літ, зменшується кари відповідно до постанов амнестії. Друга частина розправи відбудеться перед апеляційним судом".

„Таймс" з 14. січня ц. р. подає (на цілу шпальту) звідомлення про процес і присуд під заголовком: „Український заговір. Польська розправа покінчилася. Присуди смерти змінено". У звідомленню подано подробиці присуду, імена засуджених і т. д. Згадується, що по проголошенню присуду Бандера і Лебедь „почали промовляти по українськи і судья-предсідник зарядив їх усунення". На кінці говориться про те, що одного з оборонців присуджено на гривну 300 зл. „за те, що він вперто намагався говорити на політичні теми".

„Дейлі Телеграф" з 14. січня ц. р. подає теж вістку про присуд під заголовком „Засудження дванацятьох терористів". Починає словами: „Сьогодня (13. січня) вполудне розправа проти дванацятьох українських терористів дійшла до свого апогея. Степана Бандеру і Миколу Лебедя, провідників революційної Організації Українських Націоналістів, винесено з судової салі, коли вони кликали „Слава Україні". Суддя проголосив на них присуд смерти". Дальше йдуть подробиці присуду.

„Дейлі Гералд" з 14. січня ц. р. подає подібне звідомлення, з тою ріжницею, що слова „Слава Україні" подає по українськи латинським письмом. Згадує також, що „всі обвинувачені, з виїмком двох, відмовилися зізнавати по польськи і через те втратили змогу обороняти свою справу. За ріжні перервання розправи українською мовою, яка допущена тільки в трох провінціях з мішаним населенням, обвинувачених часто виводили з салі розправ. Прокуратор гостро накинувся на литовський уряд, який, як він каже, давав терористам фальшиві пашпорти, а також гроші".

„Норт Мейл Енд Нюкесл Кронікл" (Нюкесл-он-Тайн) з 14. січня ц. р. подає за агенцією Сентрал Нюз повідомлення про процес. „Сьогодня покінчився великий процес проти українських революціонерів. З дванацятьох обвинувачених трох засуджено на кару смерти, а інших на кари від сім до пятнацять років вязниці". Далі переповідається перебіг процесу.

„Менчестер Ґардіен" з 15. січня ц. р. подає новинку про присуд під заголовком „Присуд у процесі проти українців. День жалоби". В новинці пишеться: „Повідомляють зі Львова, що українські доми знаходяться в жалобі з причини присудів, які запали вчора на дванацятьох українських революціонерів. Сьогодня український Новий Рік за грецьким календарем, але всякі забави і балі, які звичайно в цей день улаштовуються, цього року відкликано на знак болю й жалоби". Далі переповідає вислід розправи. Крім тої новинки помістив М. Ґ. також редакторську статтю під заголовком „Драконський присуд". У статті пишеться: „Польська боротьба за незалежність, це був кривавий епос, що тягнувся впродовж генерацій та викликав подив західнього світу. Але „неволя відбирає і здоровий людині розум". З хвилею, коли той, що його тиснули, осягне волю, сам стає гнобителем. Українці, що живуть у межах Польщі, мають таке саме право до свободи, як і поляки. Поляки у своїх шкільних підручниках, у своїй штуці, літературі, в своїх кінах гльорифікують чини насильства, яких допускалися їхні предки, щоб осягнути волю. Але коли українці поповняють такі самі чини, з аналогічним героїзмом, поляки здавлюють їх з такою самою жорстокістю, як і їх здавлювано в Росії". Стаття закінчується словами: „Престіж Польщі, через її зручну та мирну закордонну політику і її більш людяне відношення вдома, постійно зростав. Тепер вона знов потерпіла сильне потрясення. Може президент Польської Републики схоче скористати зі свойого права до помилування і злагіднить присуди, усуваючи ту шкоду й зло, яке в противному разі готово статися".

Як відгомін процесу помістила англійська преса також довші статті про політичне положення Польщі і про відносини Польщі до Литви, яку міністер Бек обвинувачує в свойому експозе за піддержування українських націоналістів.

„Таймс" з 16. січня ц. р. містить довшу політичну статтю під заголовком „Положення Польщі в Европі. Намічення ширшої політики". Стаття обговорює докладно експозе міністра Бека і його закордонну політику, цитує його слова, що „хто хоче з нами співпрацювати, мусить перше прийти з нами до порозуміння. Себто іншими словами — нема готових на міру Східних Пактів". Згадується „знамениті відносини, базовані на давній традиції, та спільні інтереси з Італією", а також приятельські взаємини з Францією, Німеччиною, Латвією, Румунією і Советами. Міністер Бек, як пише „Таймс", особливо підчеркнув сердечні відносини з Великою Британією. Натомісць гостро виступив проти Литви, називаючи її „небезпекою миру" за те, що „піддержувала і піддержує" акти терору в Польщі. Стаття закінчується: „Хоч не прямий, але не менше впадаючий в очі образець, як зареаґували на той присуд українці, показує факт, що вчора в соймі підчас голосування буджетової комісії міністерства військових справ посол Целевич заявив в імені Української Парляментарної Репрезентації, що поляки й українці стоять тепер на дорозі до наладнання нормальних і конструктивних взаємин, і хоч українці все ще мають свої застереження відносно справ в армії, вони розуміють, що існування сильної польської армії лежить також і в українському інтересі. Він опісля заявив, що Українська Парляментарна Репрезентація буде голосувати за приняттям буджету. Це перший раз в історії сойму українці, як ціла група, сказали своє „так" до військового буджету".

Статті на тему експозе міністра Бека подали ще „Дейлі Гералд" (16. січня); „Морнінґ Пост" (16. січня); „Менчестер Ґардіен" (16. січня) й інші.

Крім того „Менчестер Ґардіен" помістив 18. січня ц. р. довшу статтю під заголовком „Нові ліберальні тенденції в Польщі". В статті обговорюється, у звязку з експозе мін. Бека, політику Польщі супроти Ліґи Націй, супроти Данціґу, Німеччини, а окремо польське відношення до українців. „Шкода, що серед таких сприятливих відносин", пише М. Ґ., „різкий дисонанс внесли важкі присуди на українських революціонерів у Варшаві. З польської сторони запевняють, що у варшавськім присуді примінено тільки букву закона і суд не мав другого вибору. Так наказувало право". Далі пише: „Українська меншість є така сильна, що для Польщі це дуже важно, щоб між українцями й поляками наладналися можливі відносини, бо без такого наладнання справа оборони польської держави стане далеко труднішою.

„Велике вдоволення викликала заява, яку зробив в буджетовій комісії польського сойму в імені Української Парляментарної Репрезентації, яка заступає головну масу українського населення, один з українських провідників, посол Целевич. Він уважає, що сильна польська армія є також в інтересі українців. Подібної заяви дотепер ще не було, а вийшла вона з уст людини, яка є українським патріотом до глибини душі, яка багато натерпілася за українську справу. (Він був одним з тих, що сиділи у вязниці в Берестю Литовському підчас „виборів Пілсудського" в р. 1930).

„В таких обставинах лагідність супроти українських вязнів малаб незвичайно велике політичне значіння, і без сумніву всі поділяють цей погляд. Що українські крайні круги, собливо УВО (так звуть їхню тайну військову організацію), можуть ставити великі перешкоди в наладнуванню порозуміння, цьому нема що дивуватися". — (УКБЮРО, Лондон).

Людська голова — це дрібничка.

За володіння Наполеона гр. Себастіяні був французьким послом у Царгороді. Раз якись турчин, за яким гнали інші турки, впав до дому на Золотому Розі, в якому жив французький посол, і вбіг до лазнички, саме як Себастіяні купався. Нещасного турчина ага яничарів засудив був на смерть і саме мали виконати смертний присуд. Французький посол випросив, що ага подарував засудженому життя.

Кілька днів опісля Себастіяні переїздив човном по Босфорі та побачив на березі агу, що сидів на лавці та курив спокійно люльку. Французький посол післав свого секретаря до аги, щоб йому ще раз подякував за це, що подарував турчинові життя.

— Дурниця! Нема за що дякувати — відповів грізний ага, виймаючи на хвилину люльку з зубів. — Прошу сказати панові послові, що він є моїм приятелем. Досі зажадав від мене лише одної голови; коли має охоту може зажадати їх десять, а навіть сто... Я щасливий, що таку дрібничкову міг справити йому приємність.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ІДЕАЛ СПОРТСМЕНСТВА.

Минулого тижня відкрито в Ґарміш-Партенкірхен у Німеччині олімпійські ігрища.

Є це міжнародні атлетичні змагання, заведені, як показує їх імя, на взір подібних ігрищ у старинній Греції.

При відкриттю всі атлети, що станули до змагань, зложили врочисто присягу, в котрій сказали: „Присягаємо, що будемо брати участь в олімпійських ігрищах у льояльнім суперництві, шануючи правила про ці ігрища та бажаючи брати в них участь у справжнім дусі спортсменства на честь нашого краю та на славу спорту".

Нема що й казати, що присяга висказує гарні ідеали.

ІДЕАЛ І ПРАКТИКА.

Одначе чи вже сама організація цих ігрищ не є поломанням цих ідеалів?

Ігрища зорганізовані на засаді державній. Себто атлети, що беруть у них участь, представляють держави.

Який вплив має це правило? Воно відразу заставляє атлетів поневолених народів представляти ворожу своїй нації державу. Як атлет буде брати участь у змаганнях та здобуде визначне місце, то це піде на рахунок не його нації, але держави, в котрій його нація мучиться, на славу його ворогів. Автім ледви чи котрому атлетові поневоленої нації захочеться напружувати всі сили, щоб добути славу своїм ворогам. Свідомо чи несвідомо, він не буде брати щирої участи в суперництві, як він це каже в своїй присязі.

Тому й не диво, що багато атлетів поневолених націй зовсім не візьме участи в ігрищах, зорганізованих на такій засаді. Значить, що ця засада відсуне від чесного суперництва на ігрищах багато атлетів, отже це не будуть чесні змагання, про які говориться в присязі.

Не було би цього, якби міжнародні ігрища були оперті на національну засаду, якби кождий атлет представляв ту націю, яка дорога його серцю, яка запалює до найсильніших зусиль на ігрищах.

ТРОХИ СВІТЛА НА СПОРТСМЕНСТВО.

До Австралії приїхав недавно американський письменник Зейн Ґрей та став там ловити великі морські риби. Розписалися про нього газети, бо Зейн Ґрей цікавий чоловік як автор і як приватна людина.

Та при тій нагоді приглянулося його ловлі риб „королівське товариство для запобігання жорстокости супроти звірят" та виступило з публичним протестом проти спорту Зейна Ґрея. Кажуть, що він не ловить риби за правилами спортсменства. З закидів видно, що правила спортсменства вимагають, щоби риба мала змогу вирватися з вудки, при відповідно сильним зусиллю, а крім цього щоб, як уже вона втекти не може, довго її не мучити, але покінчити з нею скоро.

Дискусія над цими закидами показує, як глибоко вкорінені ці погляди, взяті зі спорту, у людей англійської раси. Вона нам показує, які погляди перенесені зі спорту на інші ділянки людського життя. На основі спорту можна зрозуміти деякі правила публичного життя, признавані людьми англійської раси, наприклад їх осуд для таких інтриг поза плечима товаришів і співробітників, їх обриджування до зраджування провідників і таке інше.

ПОВЕРХОВНЕ СПОРТСМЕНСТВО.

Відомий знавець англійської мови та автор багатьох праць про неї, Г. В. Фавлер, у своїй одній праці остерігає англійців не вживати чужих слів на означення цих явищ, які англійці звикли називати спортсменством.

Він радить їм уживати французького слова на спортсменство тільки тоді, як треба зазначити, що ця людина не признає правил спортсменства, а навіть не практикує спорту, а тільки вживає спорту на те, щоб убиратися як спортсмен.

У нас слово „спорт" набрало якраз цього значіння. Коли в англійській мові вживають його звичайно на означення фізичних вправ, що лучать у собі приємність, змагання й гартування тіла, то ми під словом „спорт" розуміємо часто людину, що вбирається гарно або щедро другим „фундує".

БЕРУТЬСЯ ДО КУЛЬТУРИ.

З Москви йде вістка про ще одно зусилля большевиків поправити нарід, що попав під їх режім. Цим разом беруться до культури. „Маґазин" „Аґаньок", себто „Огник", узявся за це діло і, як каже кореспондент „Ню Йорк Таймсу", переводить його консеквентно.

Культура, яку „Аґаньок" хоче насадити серед молоди з Росії, полягає в тому, щоб молоді люди знали напамять хоч одну поему російського національного поета Пушкіна, щоб знали вичислити та схарактеризувати хочби 5 драм Шекспіра, вичислити хочби 3 композиторів та їх твори, сказати дещо про найкращі вистави штуки, знати про советський автомобільний промисл, стахановський рух і спорти.

Натиск на Шекспіра показує, що московські культурники мають передовсім на оці чужий світ, головно англійців і американців. Вони думають, що як молодий горожанин Советів без загикання вичислить 5 драм Шекспіра та 5 характерів з тих драм, то чужинець уже зараз буде його мати за культурну людину. Їм здається, що по такій закуспі чужинець уже буде готов на суту московську лекцію про красу російської поезії та про величезні досягнення советського будівництва.

Не знають московські культурники, що справжня культурна людина не думає про те, яке враження зробить її культура на чужих людей.

ЯКА КУЛЬТУРА.

Крім того культурна людина не мірить культури людей ні народу тим, що хтось-там знає про Шекспіра, Пушкіна, стахановщину чи советський автомобільний промисл. Не в тому культура, що хтось знає, а в тому, як людина поводиться в ріжних ситуаціях життя.

Московська шляхта, наприклад, уміла вичислити не 5, але 15 драм Шекспіра, цитувати не одну, а 11 поем Пушкіна, вміла говорити не тільки про автомобільний промисл у Росії, але й про автомобільний промисл у Німеччині, Італії, Франції й Америці, бувала по ґалеріях образів, і таке інше, а проте у цілому світі ці московські аристократи рознесли про москалів славу, що „пошкробай москаля, а знайдеш татарина". Себто москаль тільки поверховно культурна людина: в ґрунті річи він дикун.

НЕ ЗДУРИШ АПТИКАРЯ КОПЕРВАСОМ.

Навіть кореспондент „Ню Йорк Таймсу", приглянувшися ближче культурі, яку ширить „Аґаньок" серед своїх молодих читачів, приходить до переконання, що нові культурні ідеали московської большевицької молоді обіймають посідання: грамофону, радія, піяна, гарно політурованої хатньої обстановки, косметики, купальні, кольорових шовкових абажурів до лямп і таке інше.

„Іншими словами", каже кореспондент, „це є звичайні сільські собі ідеали зажиточних робітників і буржуїв в Америці".

Або ще іншими словами, це ідеал буржуазний. Той самий ідеал, з котрого большевицька преса так собі кпила 15 літ.

Такі ідеали присвічують нині молоді, вихованій у большевицьких школах під большевицьким режімом.

І чи варта було валити старе, щоб на його румовищах поставити нове, що кепсько наслідує старе?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АЖ ДИВНО, ЯК МАЛО НАВЧИЛИСЯ.

Ми бачимо, що Польща всіми силами намагається знищити український революційний рух, що змагає до визволення нашого народу й української держави. Мов сліпа, не бачить, що чим більше вона замикає наших людей до тюрем, тим більше виростає пропасть між нею й Україною. Бо за одним засудженим, що пішов до тюрми, стоїть довгий ряд приятелів і знайомих, товаришів праці, які за цю кривду палають ще більшою ненавистю до польської держави і до польського народу.

Адже поляки знають, що вони самі вели точно таку саму революційну боротьбу проти Росії. Вони шукали в світі симпатії для своїх революцій і для своїх революціонерів. І ту симпатію знайшли. Завдяки їй допомогли аліянти відбудувати Польщу. А тепер поляки те все пускають у непамять і катують українців, що, не маючи іншого виходу, беруться за терор, за революційний спосіб боротьби, щоб дійти до своєї власної держави, до свободи. Все те, що роблять українські революціонери, робив у своїм часі і найбільший польський герой — Пілсудський. Цьогож не може заперечити ніякий чесний поляк. А якби і заперечив, то тільки осмішив би себе в очах цілого світу. Супроти цього польські переслідування українського революційного руху можуть мати тільки один вислід: викопати вічну прірву між польським і українським народом і принесуть вкінці кінець самій Польщі. В таке ми віримо і в такій вірі піддержуємо і будемо піддержувати революційну боротьбу проти наших ворогів.

Тимко Милещук,
Ню Йорк, Н. Й.

ПІСНІ ЧАСУ.

Настали нові часи для українського народу, хоч під займанцинами, зданий майже виключно на власні сили, нарід наш не хилить вниз бойового прапора, а з новою піснею на устах вичікує нової нагоди — нагоди, коли він скине зненавиджені кайдани і стане вільний на своїй землі.

Що так є, а не інакше, хай ілюструють оці новітні пісні, які тепер співають у краю. Бо настав час, що колишня заскорузла загуменковість забулася; що нарід не співає вже про „своє село", „свій повіт" чи „край", а думає загально про наш край, яким він хоче його бачити:

„Від синього Дону
До сивих Карпат
Одна нероздільна Родина
Без панства, без рабства
Насильства і зла
Одна незалежна Вкраїна!"

А багатоманільна наша молодь співає і гордо заявляє ворогові та запроданцеві-угодовцям:

„Ми діти Вкраїни,
Широких степів,
Ми все є готові до бою.
За Славу Батьків
Прапор наш леліє горою!"

Це не лише пісні Данилишиних, Біласів, Любовичів, Головінських, Пісецьких. Це не лише пісні Лебедів, Зарицьких, Климишиних, Бандер. Це є пісня всієї української молоді, котра перестала надіятися на чужі блага, або на чужинецькі соціялістичні, комуністичні чи фашистівські кличі. Це є пісня рідна, вилита з душі теперішнього молодого покоління, що кличе:

„Гей же до зброї, браття, за волю,
З ворогом лютим час зробити лад.
Вже ревуть гармати, схаменися, кате,
Віддай, віддай Україну назад!
Ти зруйнував її, ти сплюндрував її,
Де були школи — будував тюрми
Нашими кістками, нашими руками,
Невже, невже, невже, невже, не люди ми?!
Де наша слава, слава крівава —
Наші гетьмани, Січ, де козаки?
Все кляті забрали, все поруйнували,
А ми народ, народ, не жебраки!
Хочемо волі, хочемо долі,
Хочемо жити як розцвилий мак,
Хочемо освіти, хочемо летіти
Як птах — як птах — як птах
В далекий світ!".

В церквах молитовно співають:

„Боже, вислухай благання!
Нищить недоля наш край.
В єдности сила народу,
Боже, нам єдність подай!
Боже, здійми з рук окови,
Не дай загинуть в ярмі,
Волю пішли Україні,
Щастя і долю дай в дні!"

Це є лиш кілька з багатьох пісень, які я назвав піснями часу, бо вони так ясно характеризують теперішній настрій нашого народу під займанцинами. Пісні ці ясно вказують на величавий зріст національної свідомости, якої у нас так мало було перед 1917 і 1918 роком!

Ф. Луців,
Міннеаполіс, Мінн.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КЛІВЛЕНД, О.

З діяльности клюбу.

Від кількох літ існує на Іст Сайд Український Демократичний Клюб, що веде добру політичну і народню роботу, бо уряд з комітетом помагають у вишуканні робіт та добуттю запомог.

Та найбільша заслуга Клюбу в тім, що притягнув до себе молодь. Хлопці й дівчата добре зорганізовані. Мають бейзболову дружину і бескетболову. Дівчата можуть похвалитися гарними осягами зі своїм бескетболом, який стоїть під проводом Вікторії Баландій. Завідателем є Йосиф Стойка. Вони так добре грають, що до кількох місяця будуть грати в Акрон, Огайо, і в Ембрідж, Па. До дружини належать самі українські дівчата: Галя Кравчук, Анна Стойка, Вікторія Баландій, Катерина Чорній, Стеля Небожук, Марія Урбан і Елис Кузьменко.

Малярський бизнес.

— Знаєш, я вчора продав два полотна.

— Маєш щастя, щож це було?

— Останні два простирала.

ХТО БУВ ПРЕЗИДЕНТ МОНРО?

Про це пише „Офінор" таке: „Доктрина Монро" зробилася ходячим виразом у політичній пресі, але мало хто собі уявляє, хто був цей знаменитий президент, якого заповіт і тепер часто-густо згадують американці, а особливо тоді, коли невдало вмішуються в европейські сварки. З нагоди останніх виступів президента Рузвелта, який проголосив цю доктрину знову підставою політики Злучених Держав, французька преса згадує про автора доктрини і подає його біографію.

Джеймс Монро був пятим президентом Злучених Держав і в 1823 році проголосив в листі до конгресу свою доктрину, яка увічнила його імя і яка говорить, що Америка для американців, і ні в якому випадку не повинна вмішуватися в европейські справи.

Отже показується, що цей президент, якого можна булоб проголосити основником модерного націоналізму, ціле своє життя тільки те й робив, що вмішувався в чужі справи і старався в них вмішати Америку. Його політична карієра почалася з посольства до Парижа в найгарячіший момент французької революції, в 1794 році. Новий посол молодої заокеанської републики, замісць того, щоб зявитися в уряді, удався безпосередньо до Конвенту, ввійшов, не питаючи нікого, на трибуну і впав в обійми президента. Після того звернувся до авдиторії і в довшій промові виложив свої погляди на необхідність співпраці та обєднання двох нових републик. Промова була до того ступня нетактовною, що про неї доведено до відома президента Вашінгтона, який висловив йому за неї сувору догану, яка одначе не зробила на Монро ніякого впливу. Він продовжував свою політику і не було ніякого революційного зібрання, де він не виступав би з запальними промовами. Нарешті Вашінгтон дістав відомости, що Монро виступав як офіційний заступник Америки при перенесенні тіла Русо, він перед у процесії з величезним американським прапором і сказав над могилою запальну промову.

Ця пошана, віддана славному „безбожникові", переповнила чашу терпеливости американських пуритан і до Парижа наспів приказ про відкликання непокірного посла. Французький уряд з ніякості довів це до відома посла, але Монро, ні трохи не стурбувавшись, відповів: „Не робіть собі з того клопоту, бо треба знати ріжницю між нашим народом і урядом. Наш нарід є дуже поважний, а наш уряд у ряд нічого не варт". Такий аргумент до такої міри подобався революційному урядові Франції, яка якраз у тім часі переживала найгіршу добу терористичної демагогії, що він відмовився приняти заступника Монро і загрозив навіть зірвати дипломатичні стосунки з Америкою.

Монро вернувся до Америки щойно по смерти Вашінґтона і привіз з собою величезний запас революційної фразеології та революційного досвіду. Його думки та виступи визначалися такою оригінальністю і парадоксальністю, що американці, для яких перші золоті дні свободи вже минули і наступили будні, вибрали його президентом. На цій посаді Монро перш за все знищив усі сліди Вашінґтона, якого особисто ненавидів, і в одним з перших листів до конгресу проголосив свою „доктрину", яка на той час дуже подобалася була американцям. Від того часу, ось уже 200 років, Америка в тяжких моментах свого життя замісць того, щоб зреформувати свою перестарілу конституцію, щораз витягає запорошену доктрину бувшого терориста і старається знайти в ній панацею на всі хвороби.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

МІЛФОРД, КОНН.

На допомогу дітям-еміґрантам.

Прочитавши в краєвій пресі заклик тов. „Українська Школа на Еміграції" в справі допомоги цьому товариству, яке дбає про виховання дітей-еміґрантів, а зокрема дітей-сиріт по українських вояках, отсим пересилаю на ту ціль до Обеднання $10.

Агафія Бундзяк.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Ліста коляди 1-шої сотні Чорноморської Січі. Коляду зложили: Г. Перчишин, Д. Павлик, П. Яреma, І. Городецький, Н. Кравчук, П. Притулоф, Д. Гуцa, І. Гузар, Петрів, Калейчук, Д. Никифор, Н. Паліщук, Сурмач, І. Перчишин по $2; І. Лантвін $1.50: О. Гуральний, Д. Скоцко, С. Атаманець, Снігурочка, П. Стасюк, П. Сидор, П. Репета, Корнат, Семон, Ф. Брухаль, Д. Ліщук, І. Редчук, А. Свитак, Г. Волинич, Н. Мирожен, М. Баран, А. Мілещук, Б. Топольницький, Й. Савка, С. Бригидир, Чалий Локі, П. Боднар, В. Баран, Л. Клепач, В. Нагай, М. Заверуха, І. Семіонка, М. Ремінник, Т. Чіп, К. Миронюк, В. Ґречин, Т. Баран, П. Гнатів, Т. Стельмах і Т. Якимів по $1; І. Сігіль, М. Шегрин, Бабинець, В. Пшик і І. Баран по 50 центів.

Разом заколядовано $65 та вислано через головну команду Січей до Обеднання на визвольну боротьбу.

Чорноморська Січ, 1-ша сотня.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Для родин засуджених у Варшаві.

Українці-Лемки, зорганізовані у від. ч. 1 Організації Оборони Лемківщини Зах. України, обходили на 19. січня свято своєї три-літньої праці. На тім святі забавлялись українці не тільки з Лемківщини, але також зі всіх українських земель. Бесідники в своїх промовах дали перегляд дотеперішньої праці, яка була скерована до допомоги Лемківщині, та згадали про успіхи цеї праці. При забаві не забуто також і про Рідний Край, і на поклик гром. Сербинського приявні гості зложили для родин засуджених героїв у Варшаві $23. Збіркою занялися члениці 11 від. ОДВУ. Гроші переслано через Обеднання.

Уряд Орг. Обор. Лемківщини.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

На поміч політичним вязням.

У вівторок, 14. січня, відбулися річні збори Союза Українок, від. 36. На внесок пані Лашин члениці ухвалили висигнувати з каси $15 для українських героїв варшавського процесу. Гроші вислано через Обеднання.

Іванна Гірняк, секр.

ЕНДОВЕР, Н. ДЖ.

Для українських героїв.

Тов. Любов, від. 143 У. Н. Союза ухвалило на річних зборах висигнувати зі своєї каси $10 для українських героїв, що їх польські суди у Варшаві засудили на довгі літа тюрми. Гроші вислано через Обеднання.

П. Ландяк.

СПРИНҐ ВЕЛІ, Н. Й.

На народні цілі.

Пересилаю до Обеднання жертву в сумі $12 та призначую на такі цілі: $5 на політичних вязнів, яких тепер поляки судили у Варшаві, $5 на визвольну боротьбу, а $2 на інвалідів.

Дмитро Ґросуляк.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На інвалідів.

Збірка на панахиді в укр. кат. церкви та на концерті з приводу Листопадового Свята виносила $28.70, і ту жертву вислано через Обеднання на інвалідів.

В. Осухівський.

МУРИНИ Й ЕВРОПЕЙСЬКА АДМІНІСТРАЦІЯ.

З якими трудноощами зустрічаються европейці при адміністрованні своїми кольоніями в Африці, свідчить м. ін. така подія:

В деяких провінціях бельгійського Конга є маса ідовитих вужів, що від їх укушення гинуть що року тисячі людей. Згідно з офіційними даними в р. 1934. в бельгійськім Конгу вужі спричинили смерть понад 3,000 людям, передовсім тубильцям, але було в тому числі й кількадесять білих.

Губернатор одної з провінцій бельгійського Конга рішив винищити вужів і в тій цілі оголосив, що за кожного вбитого вужа платитиме 5 сантимів. Крім того визначив окрему нагороду для тих, що знайдуть та знищать гнізда вужів.

Тубильці енергійно забралися до праці. По всіх муринських селах змобілізовано мужчин до полювання на вужів. Висліди польовань були несподівано успішні і губернатор мусів платити нагороди.

Але вне́дові завважено, що вужів щораз більше, замісць того, щоб їх було менше, бож їх постійно винищувано.

Щойно пізніше зовсім припадково виявилося, що мурини примінилися до зарядження губернатора на свій лад: щоб дістати нагороду, вони стали самі плекати малих вужів, а коли вужі підросли, тоді мурини вбивали їх. Наприклад, в одному муринському селі викрили аж 26 місць, де мурини плекали вужів. Були це басейни, виложені камінням і накриті дрібною сіткою з ростинних волокон. У тих басейнах були сотки вужів, а годували їх мурини яйцями птахів, полевими мишами та іншими дрібними звірятами.

Слідство виявило дальше, що мурини не тільки займалися годівлею вужів, але ще й сміялися з білих, що вони, мовляв, платять гроші за неживих вужів, яких не їдять, ані в інший спосіб їх не зужиковують.

Жид у руках ґенґстерів.

Ґенґстери схопили жида й жадають від нього грошей.

— Скільки маєш грошей?

— Загалом шістьсот долярів.

— Давай гроші, а ні то смерть!

Жид виняв гаманець, став рахувати та нарахував усього 588 долярів.

— А де ще дванацять долярів? — крикнув на жида ґенґстер.

— Таж усюди рахують два проценти, коли виплачують готівкою з каси!

— Нині рано, прошу пані, вклонився я вашому чоловікові, та він мене не запримітив.

— Ага, він згадував мені про це...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членам і членицям, місцевим і позамісцевим, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 15. лютого, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі при Кінґс Гайвей Вест. Просимо всіх прибути на час і всі справи полагодити, які будуть на деннім порядку. — Петро Дудко, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, від. 225, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в гали церковній, в годині 1-шій пополудні. Тому, що буде справоздання контрольорів і інші важні справи, кождий член обовязаний бути приявним, без огляду чи хто має вкладки заплачені або ні. Ще раз пригадуємо всім членам, що кождий отримає повну нагороду, хто приприводить нового члена. Неприявний на зборах член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Михайло Іванко, предс.; Онуфрій Копач, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться дня 16-го лютого, точно в годині 3-тій пополудні, в гали Нар. Дому. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Вітів, предс.; І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. лютого, в годині 8-мій ввечір, в церковній гали на Ґренд Евеню. Просимо прийти на означений час. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свою залеглість. — І. Король, С. Музика, Н. Гузар.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. Богд. Хмельницького, від. 345, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го ц. м., в год. 11:30 перед полуднем, в гали під ч. 505 — 4-та вул. Н. Е. Щоб на будуче не було нарікання, що урядники самі ухвалюють, або нічого не роблять, отже обовязком є кождого члена бути на зборах на час, бо маємо важну справу до рішення. Пригадуємо всім інтересованим, що відділ принимає нових членів до Товариства і до У. Н. Союза, старших, а головно молодіж. Всі українці в одну групу, буде сила, а нам якраз її треба. Хто принесе це оголошення вписаве даром. — Гр. Пастушенко, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 5:30 пополудні, то є в третю неділю по першім в місяці. Дальше всі збори будуть відбуватися в третю неділю по першім, в годині 5:30 пополудні. Зміна зборів є з причини, що в другу неділю галя занята іншими людьми. Просимо всіх членів і члениць прийти на ці збори, бо маємо затримані справи до полагодження. — І. Брящь, предс.; Й. Білик, кас.; І. Сухий, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 12:30, зараз по Богослуженню, в парохіяльній салі при 1944 Ірі вул. Як відомо, що річні збори мали відбутись минулого місяця, але не відбулись з причини цеї, що предсідник мав „ексидент" і через це не міг бути приявним. Тому, що річні збори мусять відбутись, обовязком кождого члена є прийти на ці збори і довідатись як справа мається. Просимо членів не бути такими байдужими так, як було до цього часу. Також просимо привести своїх знайомих і дітей, та вписати в члени У. Н. Союза. Котрий член не явиться на зборах заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — І. Магас, пр.; Н. Батюк, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. лютого, в годині 6:30 ввечір у Гармонія Гал, 939 Савт 6-та вул. Напоминаємо всіх членів, щоб прийшли на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо теж довгуючих членів, щоб постарались виповнити свої залеглости на цих зборах, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Танін, предс.; А. Ґатала, кас.; Н. Кудринський, секр.

АКРОН, О. Бр. Сош. св. Духа, від. 295, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться 16. лютого, в годині 1-шій пополудні, в гали церковній. Як новий предсідник зауважив я перейшлого місяця, що у книжковім списі довгуючих членів з минулого року є багато, та що цей довг є завеликий на членах. Тому прошу вас члени старайтеся цей довг сплачувати, бо в противнім разі поступимо з вами згідно зі статутом. — Михайло Петруха, предс.

ПЛЕЙНС, ПА. Подаємо до відома всім членам відділу 48, що збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в гали Мих. Негребецького, 84 Норт Рівер вул. Просимо, щоб члени принесли свої вкладки, бо минулих зборів багато членів не заплатили вкладок через сніг, що падав цілий день. Тому напоминаємо кождого, котрий довгує, щоб заплатив на цих зборах, або буде коний довгуючих суспендований. — Й. Мицьо, предс.; Мих. Негребецький, кас.; Й. Кривий, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 1-шій пополудні, в гали церковній, 127 Парк вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять прийти і заплатити свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо родичів, котрі мають діти, щоб вписали їх до до нової 3-тьої кляси, контру У. Н. Союз видав до вживання від 1936 року і котра є 16-літне ендавмент. Уряд на 1936-тий рік вибрано такий: І. Хомета, предс.; К. Стасюк, заст.; Й. Децембер, рек. сек.; М. Довгий, заст.; В. Колесняк, кас.; В. Ковальчук, заст.; Т. Ковальчук, фін. секр.; М. Березіцький, заст.; Петро Воляник, І. Вітенько, С. Підлісна і О. Небор, контр. комісія; В. Слободян, В. Козачок і А. Мурин, оглядачі хорих на Фейр Гейвен; П. Федишин, Р. Голубович і С. Березіцька, оглядачі хорих на горі міста; М. Созанський, господар галі. — І. Хомета, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр., 667 Grand Ave.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від. 50, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 1-шій пополудні. Просимо членів прийти на час. — М. Шемичик, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, подає до відома, що річні збори відбулися 18. січня. Вибрано такий уряд на 1936 рік: Теодор Данилюк, предс.; Мих. Юркевич і Мих. Грегораш, заст.; Михайло Брус, кас.; Дмитро Мушастий, заст.; Іван Малицький, секр.; Мих. Мушастий, заст.; Олекса Перуг, Тарас Завацький і Рафаїл Остапчук, контрольори; Ілія Мадрига і Мих. Малиновський, доз. хорих; Петро Муриким, дверник. Збори будуть відбуватись в кожну третю неділю в місяці, в Українській Галі при Третій і Карбон вул. Збори цього місяця відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 1:30 пополудні. Обовязком кожного члена є прийти на ці збори і вислухати справоздання з річних зборів. Також довгуючі до каси члени хай стараються вирівнати свій довг, бо уряд мусить поступити згідно зі статутом У. Н. Союза і ухвалою членів відділу. Позамісцеві члени мусять присилати свої вкладки на час, вкладки мусять бути в секретаря найпізніше 15-го дня кожного місяця. — John Malitzki, 1504 E. 7th St., Bethlehem, Pa.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 321, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. лютого, в домі Укр. Громади на 23-тій і Брави вул., в годині 7:30 ввечір. Просимо всіх членів, щоб старалися бути на зборах і вирівнати свої вкладки. Уряд на 1936 рік зістав вибраний такий: Гр. Гонта, предс.; Дм. Люба, заст.; Петро Максимович, кас.; Йосиф Матлюк, заст.; Мих. Туркот, секр.; В. Павлівський, заст.; Олекса Горохівський, Н. Бурак і Андрій Слободян, контр. комісія. Всі члени, котрі присилають чеки, або грошеві перекази, хай звернуть увагу і вписують: Peter Maksymovich, а присилають до: Michael Turkot, 851 N. 24th St., Phila, Pa. — Гр. Гонта, предс.; П. Максимович, кас.; Мих. Туркот, секр.

ТРЕНТОН, ПА. Тов. Запорозька Січ ім. Богд. Хмельницького, від. 245, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що на 1936 рік вибрані такі урядники: В. Кушнір, предс.; Й. Сабат, кас.; Ів. Сабат, рек. секр.; Й. Квасній, фін. секр.; П. Гогоза і Ів. Сабат, контрольори. Збори будуть відбуватися в третю неділю по першім, в годині 2-гій пополудні, у церковній галі, 18 Вудбайн вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Неприявний член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Йосиф Квасній, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, подає до відома всім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, де звичайно. Задля важних справ, контрих не вирішено на річних зборах, просимо членів зійтись зараз по Богослуженні, щоб можна обширніше обговорити декотрі справи. Браття і членки нашого відділу, щож тепер нас стримує від вписування наших дітей до організації, котра дає вам більше забезпечення і за меньшу місячну вкладку, як декотрі найбільші американські асекурації? Длятого всі як один в тім раці постараймося переписати наші діти до нашої організації, контрою є У. Н. Союз. — Гр. Сайкевич, предс.; Т. Мороз, кас.; П. Саламаха, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, точно в годині 1:30 пополудні, в гали парохіяльній на Блекстон вул. Просимо батьків, котрі мають дорослих членів, щоб привели на збори тай вписали їх до товариства і до У. Н. Союза. До товариства будемо принимати без вступного до 35 року життя. Хто має діти від року до 16, а ще не вписані до У. Н. Союза, то будемо принимати до табельки ч. 3. Це дуже добра табелька. Хтоб хотів, хай скаже секретареві, а він дуже радо зайде до їх хат і впише їх діти в ряди У. Н. Союза. Напоминаємо довгуючих членів, щоб сплачували свій довг до тов. каси, бо в противнім разі будуть виключені з рядів товариства. — Ілія Околіта, предс.; Іван Паньків, кас.; Микола Вецал, фін. секр.; Семен Мостецький, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го лютого, в годині 2:30 пополудні. Кождий член обовязково має бути на цих зборах і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований. Котрий з членів має кандидатів в члени Бр. і У. Н. Союза, хай приведе їх на збори, а дістане надгороду. — Мих. Бінашевський, предс.; Т. Герула, кас.; А. Іванів, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 16. лютого, в годині 1-шій пополудні, в Юніон Гал, 43 Норт Вайомінг вул. Просимо приходити на час. Члени, котрі були затягнули позичку на грамоту на плачення вкладок, а час вже покінчився, щоб прийшли і заплатили свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Подаємо до відома, що 26. січня вибрано такий уряд на 1936 рік: Володимир Шипула, предс.; Михайло Процько, заст.; Он. Костюк, фін. секр.; Михайло Поливка, кас.; Ст. Глинянський, рек. секр.; Михайло Дашівський, Н. Вітишин і Григорій Петрівський, контрольори. Збори відбуваються в першу неділю по 15-тім, тож досить часу є до заплачення вкладок до 25-го в місяці, щоб кождий член старався заплатити. — Володимир Шипула, пр.; Михайло Поливка, кас.; Он. Костюк, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (95)

Джерія Джовнса скоро привязано до того самого шнура, що мав тягнути до огненного стовпа дове дівчат. Він поглянув сумно на лейді Бет та промовив: „Даруйте, що мені не вдалося". „Ви були дуже відважні", сказала дівчина мрійливо. „Але ми вмремо всі разом"...

...Та ніч була переломом великої ваги й для Тарзана й для Томія Велша, котрого Тарзан пробував виратувати з рук немилосердних бандитів. На його щастя, бандитські сторожі спали й утікачі дісталися безпечно до палісади.

Тут дужий Тарзан схопив американця й викинув його вгору так високо, що цей міг схопитися за верхній край палісади. Томі вдерся на палісаду, а потім опустився вниз.

Почувшися нарешті безпечним, Томі просив Тарзана шукати Джерія. „Нині?" — спитався Тарзан. „Так", сказав Томі; „я журюся за нього". Тарзан кивнув головою на знак згоди. Ось і його втягнено в той страшний крутіж, що ніс людей до огненного стовпа.